

Slovincem še odmerla; kajti še zdaj krepko služi belim Kranjcem, in tudi v Vodnikovih pesnih (1869. l.) na 118. strani čitaš:

Iščimo si pomočnika,

Zdaj je sila baš velika.

Dolenjci jo po nekatere kraje rabijo v podsmehljivem govoru, ali pokvarjeno jo izrekajo, namreš boš: A reče: tebi je Marko dolg uže plačal? B odgovori: e bôš, ja freilich! ganz und gar nicht! Iz tega se je tudi rodilo poúlično ljubljansko govoričje: ne boš, ganz und gar nicht: ne boš kaše pihal. Na Dolenjskem okolo Zatičine imajo: bašt, namesto: bašti: baš + ti, (kakor: kaj + ti, ni + ti), n. pr. jaz rečem ženi: Žena! denes nij mraz. Žena mi odgovori: bašt mraz je (ganz und gar kalt ist es). Ker imamo svojo besedo: baš, zakaj bi rabili nemščizno: ravno? N. pr. ravno zdaj, ravno kar itd., to je vse po nemški.

Skôren — rna, mošk. spola, poleg tega tudi: skornja — nje, žensk. spola, pravilnejša nego li: škoren ali škornja, ker je starejša, kakor je tudi: skala čistejša in starejša oblika nego li: škala. Korenika je: kor, od kodar imamo: kora in skorja (die Rinde).

Razne stvari.

Drobtine.

(Zrak) je prozorna, tekoča, razlézljiva in zelo tenka telesnina, ki vso zemljo okrožuje. Zrak se povsod razširja in vleze v najmanjše praznine vseh drugih stvari. Nikjer ne najdeš prostora, da bi ne bilo zraka v njem. Zrak je ljudem, živalim in rastlinam potreben; kjer nij zraka, tam ne morejo rasti rastline, niti ljudje in živali živeti.

(Plésen) nij drugo nego li mnogo združenih gobic, ki se kakor belkast ali černo-zelenkast prah po malem prijemljó kruha, sira, lesa, zidovja in mnogih drugih stvari. Plésen jedí izpridi, da nijso užitne, kakor kruh, sir itd. Kedór bi je užival, ta bi izbolel.

(Drevesna goba) raste po starem drevju, najčešče na votlih verbah; kuha se v lugu, potlej se stolče in tobakarji jo rabijo, da si ž njo ogenj ukrešejo. Dobra je tudi za rane, da se kri ustavi.

Kratkočasnice.

* Nek učenec je bil v šoli vprašan: „Kako je očetu ime?“ Učenec odgovori: „„Ta stari.““ — „Kako pa materi?“ — „„Baba.““ odverne učenec. Na vprašanje učiteljevo, kako more to biti, odgovori učenec: „Moja mati nikoli očetu drugače ne pravijo, nego „ta stari,“ a oče materi tudi ne drugače, nego „baba.“ — „Če je temu tako, kako pa tebi pravijo?“ vpraša učitelj dalje. „„Meni pravijo kaštronček,““ se veselo odreže učenec. Se vé, da se je vse po šoli smijalo. —

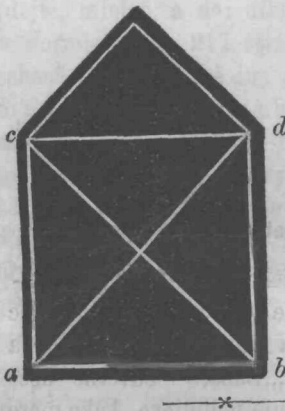
* Pri očitnem izpraševanju je nek gosp. nadzornik vprašal učenca, ki je zelo počasi in zlogovaje bral: „Ali ti, Francek, kedar si lačen, materi tudi praviš: Ma-ti, daj-te mi ma-lo kru-ha?“ Deček odkima, da ne. „Nu, kako pa vendar prosiš kruha?“ vpraša ga dalje nadzornik. — „„Nikakor,““ odgovori deček, „„ker ga še nijmamo ne!““

lv. B.

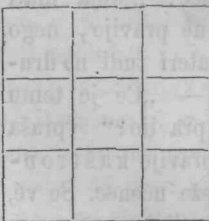
Uganke.

- 1) Kje se čuje petelin, kedar zapoje, v tri dežele?
- 2) Kedo si poprej nogo ulomi, oni, ki pade z mize ali oni, ki pade z zvonika?
- 3) Poznam neko zelo čudno zver,
Deni jo v pašo ali žir,
Nikoli se tako ne odebeli,
Da bi si skrila svoje kosti.
Kaj je to?
- 4) Kaj je bilo uže pred Kristusom in je še zdaj, a vendar je samo 4 tedne staro?
(Odgonetke ugank v prihodnjem listu.)

Zabavni nalogi.

I. Kako boš naslednjo podobo narisal z eno samo potezo, brez da bi čez narejeno črto še enkrat z roko potegnili?

II. Izbrši od naslednjih devet kvadratov osem črtic tako, da ti ostaneta še dva kvadrata.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Rešitev računskih nalog v 3. listu „Vertca“.

„No, Tonče, kako je uže s tabo; ali si rešil moje račune?

„Da, ljubi moj Dragotin, poslušaj in takoj se prepričaj, da znam tudi jaz računati, kajti povém ti, da imaš 46 orehov in star si 14 let.“

„Tonče! dobro si jo uganil.“

Obé nalogi so prav rešili: Gg. Jos. Mlekuš, duh. pom. v Tominu; Iv. Ramor, kap. na Htinji; Ant. Kukelj, kap. v Vodicah; Jos. Kukovec, kap. pri sv. Lovrenci pri Ptui; Fr. Ferk, kap. pri sv. Jakobu v slov. goricah; Jos. Tomšič, duh. pom. v Kanali; Jan. Borštnik, učit. v Šmarji; Jos. Srebernič, učit. v Čepovanu; Ad. Pracni v Starem trgu p. Loža; Lojze Jurinec, mladenič v Banovcih; Seigersmid v Idriji; And. Zdolšek, dij. v Celji; Janko Šumi, dij. v Kranji; Anton in Jožef Obreza, učenca v Ljubljani; — Alojzija Pečar, gospa na Kerki; Marija Papež, gospodičina na Jesenicah in Barbara Höchtl, gospodičina v Ljutomeru.

Samo drugo nalogo so prav rešili: Gg. Anton Stupca, učit. pri sv. Petru pol. Savine; Heljeodor Kromi v Laščah; Tone Medved, učenec v Rajhenburgu; — Antonija Breskvar, učit. v Ljubljani; gospodičine: Marija Aljančič v Celovci; Jerca Aljančič v Bistrici p. Teržiču; Marija in Elizabeta Golob v Ljubljani.

Slovstvene novice.

Kakor lanijskega leta, tako izhajajo tudi letos v Zagrebu „Smilje“ zabavno - podučni list s slikami za mladost. — Dobili smo do zdaj 2 lista v roke ter se nam po obliki in tvarini tako dopadajo, da je prav živo priporočamo vsem, ki se želé hervračine po najlažem potu naučiti. „Smilje“ veljajo za vse leto samo 62 kr. in se naročuje pri opravištvu „Smilj“ (Pivarska ulica br. 90) v Zagrebu.

Novim naročnikom dajemo na znanje, da se še vsi listi letošnjega „Vertca“ dobé. — Tudi imamo še nekoliko terdo vezanih iztisov od leta 1871 in 1872 po 2 gld. iztis.

Uredništvo.

LISTNICA. Gg. V. J. v R.: Prosimo večkrat kaj iz Vašega spretnega peresa. — J. B. v Š.: Dobro so nam došle kratkočasnice; baš takega gradiva nam najbolj primanjkuje za „Vertec“; zato prosimo nadaljevanja. — P. F. v N.: Vaše uganke niso prilične za natis; nekatere so tudi uže preveč znane. — H. K. pri sv. Petru pri sv. gor.: Smo porabili; le večkrat kaj! — J. P. v Št. Koc.: „Pustnik in kos“ pride prihodnje leto na versto, za zdaj uže prepozno, le večkrat kaj! — K. G. v Roj.: Pri prestavah bodite bolj zbirčna, ter vzemite boljšega gradiva za „Vertec“. „Domišljenost“ nam se prav nič ne dopade. — Ant. Z. v Lj.: Šmidove povestice uže imamo v slovenski prestavi, predstavljajte rajši kaj drugoga. — L. J. v Borovcih: Smo Vam hvalježni za pripisane spise; sčasoma pride vse na versto. Sl. Matica je za 1873. I. izdala samo „Slovanstvo“ in „Letopis“, toraj je vse v redu, kakor ste prejeli. — Nekaterim drugim gospodom: V kratkem pismeno. —